

ELINAN SURMA.

5-näytöksinen ooppera.

Gustaf v. Numersin samannimisen näytelmän mukaan libreton kirjoittanut *Jalmari Finne*.

Säveltänyt *Oskar Merikanto*.

I NÄYTÖS.

Vesilahden kirkon edustalla. Kirkosta kuuluu katolista kirkkomusiikkia. Kansaa kulkee kirkkoon. Uolevi tulee Uotin seurassa. Kirkon edustalla kertoo Uolevi rakkaudestaan Uotin sisareen Elinaan. Menevät yhdessä kirkkoon. Suomelan isäntä, emäntä ja Elina tulevat. Menevät kirkkoa kohden. Elina viivähtää ja katsoo oikealle päin, jossa hän näkee uljaan Klaus Kurjen huovinensa tulevan. Emäntä nuhtelee tytärtään: ei sovi nuoren tytön katsella Klaus Kurkeen. Samassa onkin Kurki jo heidän luonaan. Tervehdyttyään jää hän ihastuksella katselemaan Elinaa, tiedustelee hänen ikäänsä ja kysyy, olisiko hän tervetullut Suomelaan. Isäntä ja emäntä vakuuttavat, että se olisi heille suuri kunnia. Pitkän vaitiolon jälkeen vastaa myöskin Elina Kurjen olevan tervetulle. Elinassa syttyy omituinen onnen aavistus. Kun hän on poistunut vanhempiensa kanssa kirkkoon, tuo Kurki lempensä tunteet esille. Kirsti tulee kirkosta ja saa Klaulta tietää, että tämä aikoo entisen synnillisen suhteensa Kirstiin katkaista ja siten sovittaa menneen ajan rikokset. Pilkallisesti ottaa Kirsti vastaan nämä tiedot, väittää Klaun löytävän ainoan onnen ja tyydytyksen vaan hänen rakkaudessaan ja kehoittaa Klaun mielensä rauhoittamiseksi ostamaan kirkolta synninpäästön. Siten hän saa itselleen rauhan ja köyhä kirkko samalla hyötyy. Klaun ylistäissä puhtaan rakkauden onnea, Kirsti vaan puhuu lemmen huumauksesta ja kiihkoisasta kuumeesta.

II NÄYTÖS.

Sali Laukossa. Syysilta. Ulkona raivoo myrsky. Klaus istuu takan ääressä mietteisiinsä vaipuneena. Hän on nuoren lempensä onnesta hurmaantunut. Kirsti saapuu. Suuri kohtaous Klaun ja Kirstin välillä. Klaus kertoo, miten oman tunnon tuskat hänen mieltään kalvavat, sillä he kaksi ovat olleet syypäät Kaarinan (Klaun ensimmäisen vaimon) kuolemaan. Senjälkeen ovat he vaan lihallisille vaistoilleen antaneet vallan ja synnillistä yhteiselämää viettäneet, mutta nyt siitä on tuleva loppu, sillä huomispäivänä hän matkustaa Suomelaan nuorta Elinaa kosimaan. Kirsti koettaa hellyydellä houkutella Klausta kanssansa yhdyselämää jatkamaan, matkustamaan hänen kanssaan etelän maihin ja siellä unohdamaan kaikki. Klaus sanoo, ettei hän sielläkään voisi unohdtaa Kaarinaa. Samalla Kaarinan haamu näyttäytyy heille. Klaus selittää, että Kaarina vaatii heidän eroaan. Siitä Kirsti kimmastuu ja sanoo, ettei Klaus häntä enää rakasta. Polvistuen Kaarinan haamun eteen rukoilee hän anteeksi-antoa ja vakuuttaa vaan rakastavansa Klausta. Kun Klaus aikoo lähteä, peljästyvät Kirsti eikä sano uskaltavansa jäädä tänne yksin tuon kaamean haamun kanssa. Silloin Klaus antaa hänelle Kaarinan ristin, joka tuo hänelle rauhan ja turvan. Mutta kun Kirsti huomaa Klaun menneen ulos, syöksähtää hän kauhean pelon vallassa ovea kohti, huutaa Klausta avukseen ja huomattessaan oven suljetuksi, kaatuu pyörtyneenä maahan.

III NÄYTÖS.

Suomelassa. Häätuvan viereinen huone. Taustalla olevasta ovesta kuuluu tanssilaulu. Suomalainen emäntä on näyttämöllä komennellen palvelijattaria. Rouvat Kirves ja Linnunpää tarjoovat emännälle apuaan ja keuhvat näitä kohteita häitä ja emännän onnea. Ulkoa kuuluu huuto: morsian ulos! morsianta näyttäkää! Hääväki laulaa morsiamelle ja sulhaselle häälaulut, jonka jälkeen morsiusväki menee ulos morsianta näyttämään. Uolevi ja Uoti tulevat. Uolevi synkän surun vallassa tuo huolensa kuuluville. Lyhyt kohtaaminen Uolevin ja Elinan välillä, joka päättyy siihen, että Elina lähettää Uolevin viemään ruusun Kaarinan haudalle. Klaus on nähnyt Uolevin poistuvan ja vaatii selvitystä siitä, mitä Uolevilla ja Elinalla oli keskenään. Saatuaan selvityksen,

sulkee hän Elinan syliinsä. Tämän hellän kohtauksen jälkeen alkavat häätanssit, jotka keskeytyvät Kirstin aivan odottamatta tullessa häihin. Lyhyen keskustelun jälkeen jatkuu taas tanssi, jonka aikana Kirsti tuo katkerat tunteensa esille. Kun Kirsti näkee Uolevin tulevan, käskee hän Uolevin seuraamaan häntä Vääksyyn. Siellä he molemmat hyljätyt saavat olla yhdessä, Kirsti haltijattarena ja Uolevi voutina. Uolevi suostuu lähtemään heti matkaan. Kun Kirsti on jättänyt häähuoneen, jatkuu tanssi.

IV NÄYTÖS.

Sali Kirsti Flemingin kartanossa Vääksyssä. Kirsti yksinään. Hän tuntee pian synnyttävänsä Klaulle lapsen, mutta se lapsi on äpärä. Senvuoksi kehittyy hänessä vähitellen julma suunnitelma saada Elina syrjäytetyksi siltä paikalta, jonka hän katsoo itselleen kuuluvaksi. Samassa Uolevi ilmoittaa Elinan tulevan vieraisille. Sillääikaa kun Kirsti on mennyt Elinata vastaan, laulaa Uolevi jälleen-näkemisen riemusta. Kirsti käyttää tilaisuutta hyväkseen ivataksaan Uolevin kaipuuta ja rakkautta Elinaan ja jättää heidät hetkiseksi kahdenkesken tammipelin ääreen. Kahdenkesken jäätyään Elinan kanssa Uolevi nuhtelee Elinaa, että tämä voi Klaulle mennä puolisoksi. Elina puolustaa itseään sillä, että hän oikeastaan oli vaan lapsi silloin, mutta nyt hän on naiseksi herännyt. Uolevi jo luulee toivomiselle olevan varaa, kun Kirsti samassa palaakin takaisin. Hän kertoo Elinalle, miten Uolevi aina ennen Laukossa lauleli hänestä, ja kun ei Uolevi suostu nyt tuota lauluansa esittämään, lupaa Kirsti sen tehdä. Hän alottaakin hyvin pilkallisesti matkien Uolevia, jolloin Uolevi sanoo ennemmin itse sen esittävänsä. Niin hän sitten laulaa entisen rakkauslaulunsa Elinalle, joka siitä tulee niin liikutetuksi, että itkien poistuu toiseen huoneeseen. Silloin Kirsti päättää huomispäivänä lähteä Laukkoon ja vaatii Uolevin mukaansa, jonka nyt täytyy jo lähteä matkavalmistuksia tekemään. Kirsti on näät tullut selvyYTEEN siitä, että Elina ja Uolevi rakastavat toisiaan ja hän aikoo vaatia Elinan paikan itselleen ja synnyttää poikansa ei äpäränä, vaan Kurkena. Täydellä riemulla hän jo kuvaa toivomansa tulevaisuuden onnen silmiensä eteen.

V NÄYTÖS.

Laukon sali. Klaus, Elina, Kirsti, Uolevi ja palvelijoita. Kaikki kuuntelevat jännityksellä Kirstin kertomusta ritari Hornista, joka oli lemmitykseen ottanut palkkapiikansa Ingan. Ja kun Inga tahtoi saada Hornin puolison, Signild rouvan, tieltä pois, keksi hän julman juonen. Hän houkutteli Signildin ja rengin Perttelin samaan huoneeseen, sulki oven ja sanoi Hornille: tuolla sinun uskonon vaimosi on renkinsä kanssa. Tästä Horn raivostui ja poltti poroksi koko talon syyttömine uhrineen. Elina on liikuttettuna ottanut osaa Signildin julmaan kohtaloon. Klaus lohduttaa häntä. Elina päättää mennä ulos kuutamoon rauhoittamaan mieltään ja pyytää miestänsä mukaansa. Klaus ei sano joutavansa, vaan käskee Uolevin menemään asemestaan. Kirsti heti iskee siihen, että sittenhän saatte yhdessä taas unelmoida. Elina torjuu tämän viittauksen ja lähtee ulos Uolevin kanssa. Nyt Kirsti alkaa Klaulle uskotella, että Elinalla ja Uolevilla on jotain yhteistä ja kun ei Klaus ota sitä ensin uskoakseen, väittää Kirsti, että Elina pian synnyttää Uoleville lapsen. Silloin Klaus julmistuu ja uhkaa kuristaa Kirstin, jos ei tämä voi syytöstään todistaa. Päättää kääntyä papin puoleen ja vaatia Elinan ripille, saadakseen asiasta varmuuden. Kuohuksissaan lähtee hän ulos. Kun samassa Elina palaa kävelyltään, kietoo Kirsti hänet pirulliseen pulmaan, mutta kun ei Elina myönnä hänen olevan oikeassa eikä lupaa väistyä paikaltaan, alkaa Kirsti häntä ahdistaa ympäri huonetta, uhaten kuristaa hänet. Uolevi saapuu pahimpaan hätään, sulkee syliinsä Elinan ja lupaa suojella häntä. Mutta samassa tulee Klaus, jolle Kirsti heti huutaa: no, uskotko nyt mua? Karjaisten rientää Klaus esiin, lävistää miekallaan Uolevin ja kuristaa Elinan. Kirsti on kauhusta kiljaisten väistynyt seinään asti. Klaus kysyy häneltä, oliko Elina syyllinen, johon Kirstin täytyy vastata: aina sulle hän oli uskollinen. Silloin Klaus aivan murtuneena vaipuu Elinan ruumiin yli, ottaa sen syliinsä ja viihdyttää sitä, hopertaen mielipuolen lailla. Kirsti kauhuissaan huudahtaa: Klaus — — mielipuoli! Voi mua onnetonta!